

Šūšanas iekārtu operatora profesionālās kvalifikācijas pamatprasības

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – šūšanas iekārtu operators.
2. Profesijas kods – 8153 01.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– šūšanas iekārtu operators šuj šutos izstrādājumus (turpmāk – izstrādājumi), to mezglus un detaļas atbilstoši dotajiem tehnoloģiskajiem norādījumiem, darba ātruma un kvalitātes prasībām.
Šūšanas iekārtu operators strādā šūšanas ražošanas uzņēmumos.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja izvēlēties nepieciešamo tehnoloģiskās apstrādes secību atbilstoši dotajiem norādījumiem.
2. Spēja veikt iekārtu tehnisko regulāciju atbilstoši dotā materiāla īpašībām (prasībām).
3. Spēja izvērtēt šūšanas iekārtas, atpazīt un lietot atbilstošas palīgierīces.
4. Spēja izvēlēties mezglam atbilstošas piegrieztās detaļas, pamatojoties uz mezgla izstrādājumu tehnoloģiju.
5. Spēja novērtēt piegrieztā izstrādājuma detaļu kvalitāti un sakomplektēt tās atbilstoši dotajai šūšanas tehnoloģijai.
6. Spēja patstāvīgi šūt mezglus, izmantojot atbilstošas šūšanas tehnoloģijas.

7. Spēja, konstatējot materiālu defektus, nomainīt piegrieztās detaļas.
8. Spēja patstāvīgi pārbaudīt šūtās vīles kvalitāti.
9. Spēja labot šūšanas procesā radušos defektus un sakomplektēt šūtās detaļas atbilstoši secībai pirms nākamās šūšanas operācijas.
10. Spēja sakārtot darba vietu atbilstoši dotajam uzdevumam un darba aizsardzības prasībām.
11. Spēja ievērot darba aizsardzības noteikumus, veikt darba pienākumus, nekaitējot savai un kolēģu veselībai.
12. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.
13. Spēja organizēt darbu atbilstoši termiņiem, resursiem, kvalitātes prasībām, izrādot patstāvību un ieinteresētību resursu taupībā.
14. Spēja sadarboties ar darba vadītāju un kolēģiem, izmantojot zināšanas pozitīvas saskarsmes veidošanā.
15. Spēja aizpildīt iekšējo dokumentāciju, izmantojot spēkā esošās instrukcijas un noteikumus.
16. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
17. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.
18. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.
19. Spēja lietot profesionālo terminoloģiju.
20. Spēja sniegt pirmo palīdzību.
21. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Novērtēt izstrādājuma paraugu.
2. Atpazīt materiālu veidus.

3. Izvēlēties nepieciešamo tehnoloģiskās apstrādes secību atbilstoši dotajiem norādījumiem.

4. Izvēlēties mezglam atbilstošas piegrieztās detaļas.

5. Vizuāli novērtēt piegrieztās detaļas kvalitāti.

6. Novērtēt šūšanas iekārtu vizuālo un tehnisko stāvokli.

7. Izvēlēties atbilstošas palīgierīces.

8. Veikt šūšanas iekārtu tehnisko regulāciju.

9. Nomainīt adatu šūšanas iekārtā.

10. Sakomplektēt sanumurētās detaļas.

11. Sākt šūšanu atbilstoši pareizai kārtu klājumu secībai.

12. Šūt izstrādājumu.

13. Novērtēt vīles kvalitāti.

14. Sakārtot detaļas atbilstoši kārtu klājumam un nākamajai šūšanas operācijai.

15. Atpazīt materiāla defektus.

16. Novērst defektu, izvēloties atbilstošāko veidu.

17. Veikt darbu saskaņā ar kvalitātes prasībām.

18. Veikt darbu noteiktajā laikā un termiņā.

19. Uzņemties atbildību par savu darbu.

20. Lietot šūšanas iekārtas atbilstoši darba drošības prasībām.

21. Lietot atbilstošas metodes un ierīces šūšanas iekārtu tīrīšanai.

22. Novietot instrumentus un palīgierīces atbilstošās vietās.

23. Racionāli izmantot resursus (materiālu, elektrību utt.).

24. Ievērot darba aizsardzības noteikumus.

25. Ievērot vides aizsardzības prasības.
26. Ievērot iekšējās darba kārtības noteikumus.
27. Sniegt pirmo palīdzību.
28. Izvairīties no konfliktiem.
29. Apmainīties ar informāciju par darba gaitu.
30. Lietot valsts valodu un vienu svešvalodu.
31. Izmantot profesionālo terminoloģiju.
32. Izmantot iekšējo dokumentāciju.
33. Sakārtot darba vietu.
34. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. saskarsmes pamati;
- 1.2. materiālu veidi.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. darba organizācijas principi;
- 2.2. tehniskā dokumentācija;
- 2.3. viena svešvaloda saziņas līmenī;
- 2.4. šūšanas iekārtas.

3. profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. šūšanas adatu veidi;
- 3.2. iekārtu regulācija;
- 3.3. iekšējo dokumentāciju veidi;
- 3.4. konstruktīvās detaļas un elementi;
- 3.5. šūtā izstrādājuma mezglu apstrāde;
- 3.6. šūšanas instrumenti;
- 3.7. šūšanas palīgierīces;

- 3.8. šūšanas iekārtu ekspluatācijas noteikumi;
- 3.9. šūšanas tehnoloģija;
- 3.10. šūšanas iekārtu apkope;
- 3.11. šūšanas iekārtu operatoru darba tehnoloģija;
- 3.12. valsts valoda;
- 3.13. profesionālā terminoloģija;
- 3.14. darba aizsardzība;
- 3.15. pirmā palīdzība;
- 3.16. vides aizsardzība;
- 3.17. darba vietas ergonomika;
- 3.18. darba tiesiskās attiecības.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Iepazīšanās ar darba uzdevumu.	1.1. iepazīties ar izstrādājuma paraugu; 1.2. iepazīties ar izstrādājuma tehnoloģiskās apstrādes secību.
2. Šūšanas iekārtu sagatavošana darba procesam.	2.1. izvērtēt šūšanas iekārtu atbilstību veicamajam darbam; 2.3. sagatavot un uzstādīt nepieciešamās šūšanas iekārtu palīgierīces; 2.2. pielāgot šūšanas iekārtu konkrētai darba operācijai; 2.4. nomainīt adatu šūšanas iekārtā katras maiņas sākumā.
3. Izstrādājuma konkrētās operācijas veikšana.	3.1. izvēlēties piegrieztās detaļas konkrēta mezgla šūšanai; 3.2. sagatavot darba vietu atbilstoši veicamajam uzdevumam; 3.3. izvēlēties detaļu šūšanas secību atbilstoši kārtu klājumam; 3.4. pārbaudīt visas detaļas pēc tehnoloģiskās apstrādes secības; 3.5. izvērtēt piegrieztā izstrādājuma atbilstību kvalitātei; 3.6. šūt konkrēto mezglu; 3.7. pārbaudīt detaļu auduma kvalitāti šūšanas laikā.
4. Sava darba uzraudzība.	4.1. periodiski pārbaudīt vīles kvalitāti (tajā skaitā, pēc pirmās vīles nošūšanas, pēc diega un adatas maiņas); 4.2. labot šūšanas procesā radušos defektus;

	4.3. sakomplektēt šūtās detaļas atbilstoši secībai pirms nākamās operācijas.
5. Savas darba vietas sakārtošana maiņas beigās.	5.1. atvienot šūšanas iekārtas no elektropadeves; 5.2. iztīrīt putekļus no šūšanas iekārtām; 5.3. sakārtot instrumentus un palīgierīces; 5.4. sakopt savu darbagaldu un darba vietu.
6. Organizatoriska rakstura darbu veikšana.	6.1. ievērot darba aizsardzības noteikumus; 6.2. sadarboties ar kolēģiem; 6.3. organizēt darbu atbilstoši termiņiem, resursiem un kvalitātes prasībām; 6.4. aizpildīt iekšējo dokumentāciju.

Šūšanas iekārtu operatora profesionālās kvalifikācijas pamatprasību izstrādes darba grupa:

Juta Ķīmenīte –	eksperte, "Petra", dizainere;
Viola Ermanovska –	eksperte, IK "Burve EN", indiv. Komersante;
Ingrīda Borovoja –	eksperte, SIA "New Rosme", kvalitātes konsultante;
Santa Maderniece –	eksperte, SIA "New Rosme", šuvēja-operatore;
Egita Lore –	eksperte, SIA "Ogres trikotāža", šūšanas tehnoloģe;
Raina Vīra –	moderatore, RISEBA, asoc. prof.;
Jolanta Brilte –	moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", projekta vadītāja.

Šūšanas iekārtu operatora profesionālās kvalifikācijas pamatprasību eksperti:

Guntis Strazds –	biedrība "Vieglās rūpniecības uzņēmumu asociācija", prezidents;
Ludmila Jevsejenkova –	A/S "Lauma" apvienotā arodorganizācija, priekšsēdētāja.